

HYVINVOINTISUUNNITELMA 2023-25

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen
ja kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi
ja liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Johdanto 1/4

Joutsan kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2023-25 perustuu kuntastrategiassa määriteltyihin hyvinvoinnin painopistealueisiin.

Suunnitelma on laadittu poikkeuksellisesti kolmelle vuodelle. Jatkossa suunnitelmassa ja vuosittaisissa hyvinvointikertomuksen raporteissa tullaan noudattamaan valtuustokauden rytmiä.

Hyvinvointikertomuksessa mittareina tullaan käyttämään valikoituja indikaattoreita, joita käytetään laajasti kuvaamaan hyvinvoinnin tilaa ja kehitystä.

Vuosittaisissa hyvinvointikertomuksissa tullaan raportoimaan kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen, elinoloihin ja elintapoihin liittyviä indikaattoritietoja sekä arvioimaan kunnan hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kuntastrategia

Kuntastrategian hyvinvoinnin painopistealueet:

1 Joutsalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävät lähipalvelut

2 Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut

3 Ennaltaehkäisevä kuntalaisten toimintakyvyn vahvistaminen

4 Osallistuvat kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

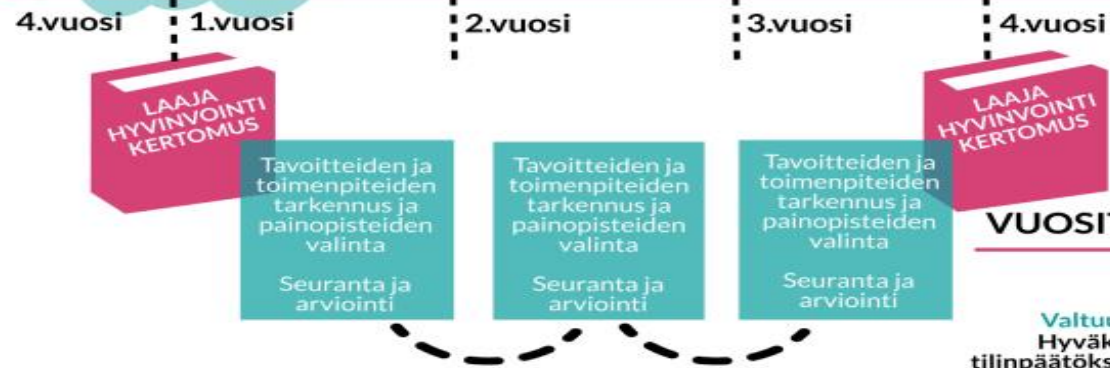
Osallisuus

Suunnitelmat

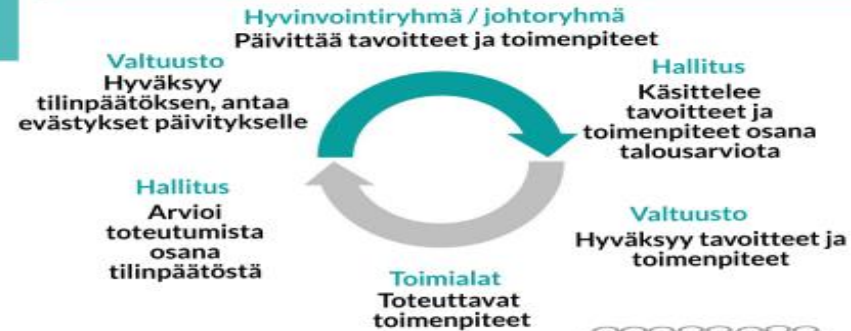
Johdanto 2/4

Hyvinvointikertomus prosessina

VALTUUSTOKAUSITTAIN TOISTUVA SYKLI

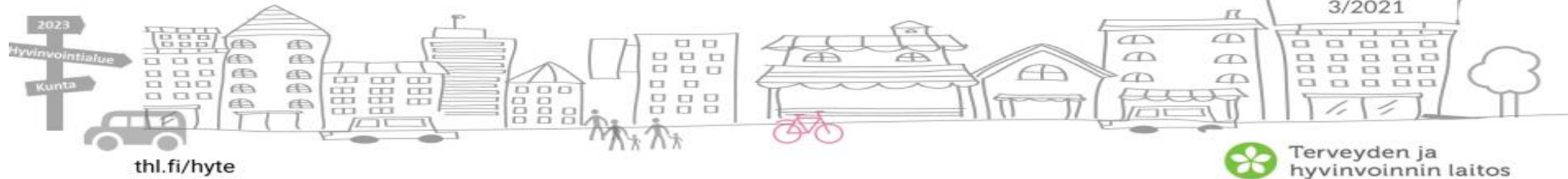

VIISIVUOTUUS SYKLI

Huomioi

Valtuustokauden lopussa laaja hyvinvointikertomus kuvaa hyvinvoinnin tilaa, kokoaa tehdyn työn ja ehdottaa pitkän aikavälin tavoitteet seuraavalle valtuustolle. Uusi valtuusto tarkentaa laajan hyvinvointikertomuksen vuosittaiset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista.

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Johdanto 3/4

Valtakunnalliset hyvinvointia kuvaavat järjestelmät:

HYTE-kerroin	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.
Hyvinvointi-indikaattori	Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa <i>tuoreinta käytettävissä olevaa</i> tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta.
TEA-viisari	TEA-viisari on työväline kunnille ja kouluille. Tiedot kuvaavat terveydenedistämisasiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
Sotkanet	Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet tarjoaa kaikista Suomen kunnista viimeisimpään voimassa olevaan kuntajakoon perustuen keskeisiä väestön hyvinvointia ja terveyttä koskevia tilastotietoja vuodesta 1990 alkaen.
Vähimmäis-tietosisältö	THL on valmistellut ehdotuksen laajan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöksi. Listat on tarkoitettu kuntien ja alueiden työn tueksi, mutta ne eivät ole vielä velvoittavia eikä niiden käyttöä seurata tai valvota.

Johdanto	Elinvoima	Osaaminen ja kulttuuri	Ympäristö ja turvallisuus	Palvelut	Hyvinvointi ja liikunta	Osallisuus	Suunnitelmat
----------	-----------	------------------------	---------------------------	----------	-------------------------	------------	--------------

Johdanto 4/4

Kunnassa käytössä olevat kyselyt:

Hyvinvointi-
kysely

Toteutetaan sovitusti noin joka toinen vuosi. Kyselyssä pyritään tavoittamaan mahdollisimman laaja joukko kuntalaisia ja kysymysten asettelussa huomioidaan paikalliset ilmiöt ja erityispiirteet.

Move!

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen.

Kouluterveys-
kysely

Joka toinen vuosi toteutettava kouluterveyskysely perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkien oppilaille ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoille.

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Elinvoima 1/2

Haluamme olla elinvoimainen ja uudistuva maaseutukunta, jossa asuu hyvinvoivat ja kotikuntaansa tyytyväiset joutsalaiset.

Palvelemme ja autamme kaikkia: kuntalaisia, vapaa-ajanasukkaita, vierailijoita ja turvaa luotamme hakevia.

Toivomme sopivaa muuttovoittoa ja sitä kautta elinvoimaa.

Tavoittelemme hyvää työllisyyttä ja sujuvaa yhteistyötä yrittäjien kanssa.

Tahdomme viestiä kunnastamme positiivisesti ja lisätä avoimuutta ja toisia arvostavaa vuoropuhelua.

Kuntastrategia

- Tavoittelemme hyvää työllisyyttä ja sitä kautta asukkaiden hyvinvointia
- Haluamme olla yksi Suomen elinvoimaisimmista maaseutukunnista
- Kuntamarkkinointi ja tunnettavuus
- Huolehdimme kunnan taloudesta ja omaisuudesta

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Elinvoima 2/2

- Kunta on aktiivisesti mukana työllisyyden kokonaisuudistuksen valmistelussa varmistaakseen laadukkaat ja oikein mitoitettut työllisyyspalvelut seutukunnalla vuoden 2025 alusta lukien.
- Kehitämme asiakaslähtöistä toimintatapaa yritysyhteistyössä ja pyrimme tarjoamaan yrityksille monipuolisia ja kattavia neuvontapalveluja. Tiedotamme yrityksiä palkkatukeen ja työkokeiluun liittyvistä mahdollisuuksista.
- Tarjoamme joutsalaisille nuorille mahdollisuuden tutustua työelämään kesätöissä kunnan eri toimipaikoissa tai vaihtoehtoisesti kunta voi myöntää tukea yritykselle, yhdistykselle tai yksityishenkilölle nuoren palkkaamiseen.

Mittarit

- Väestöllinen huoltosuhde
 - Elävänä syntyneet
 - Veronalaiset tulot, /1000as
 - Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, %asukkaista
 - Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
 - Ahtaasti asuvat %
 - Työmarkkinatuen kokonaiskustannukset, €
 - Työttömien osuus työvoimasta, %
 - Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrä
- Kehitämme kuntamarkkinointia ja pyrimme omassa viestinnässämme luomaan positiivisen kuvan kunnasta ja kuntalaisista.

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Osaaminen ja kulttuuri 1/2

Lukio verkostoituu ja kehittyy edelleen laatuhankeen kautta varmistuen kelpoiset opettajat yhdessä perusopetuksen kanssa

Verkossa tapahtuvan opiskelun mahdollisuudet hyödynnetään. Arvostamme kontaktiopetuksen tuomaa lisäarvoa opiskeluun kiinnittymisessä

Nostamme kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisen tavoitteeksi varhaiskasvatuksessa ja perus- ja lukiokoulutuksessa

Seutuopiston kuntien yhteistyö tiivistyy ja opintotarjonta säilyy laajana sopeutuen valtiosuoksien muutoksiin

Kuntastrategia

- Lukion säilyttäminen ja kehittäminen
- Puulan seutuopiston kehittäminen
- Joutsa on tapahtumapaikkakunta
- Omaleimaisuus: kansallispuisto, taidetapahtumat- ja laitokset

Kulttuurin merkitys hyvinvoinnissa nostetaan merkitykselliseksi

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Osaaminen ja kulttuuri 2/2

- Omatoimikirjaston avulla käyttäjämäärät säilyvät ja toiminta mahdollistaa laajemman käytön
- Kunta toimii kulttuuritapahtumien tuottajana aktiivisemmin - tapahtumien määrä ja niihin osallistuvien asukkaiden määrä kasvaa
- Kunta sitoutuu kumppanuuteen paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa
- Kunnan panostus kulttuurin edistämiseen on henkilöressurssien varmistaminen
- Valmistavan opetuksen toimintamallit vakiintuvat ja oppilaiden integroituminen perusopetukseen vahvistuu
- Oppivelvolliset hakeutuvat ja ohjataan 100% jatko-opintoihin perusopetuksen jälkeen
- Lukiossa tulokset yo-kirjoituksissa ovat valtakunnan keskiarvoa paremmat

Mittarit

- Kirjastolainausten kokonaismäärä
- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä – TEA, pistemäärä
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa
- Peruskoulun aloittaneiden määrä
- Esiopetukseen osallistuneiden lasten määrä
- Yo-kirjoitusten tulokset

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Ympäristö ja turvallisuus 1/2

Haluamme pitää huolta sekä rakennetusta ympäristöstä että monipuolisista luontokohteista.

Varmistamme, että Joutsassa on kaikenikäisten turvallista elää ja lomailla.

Kunnioitamme kestävän kehityksen arvoja ja pidämme huolta, että ihminen, luonto ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa.

Kiinnitämme erityistä huomiota esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, koska turvallinen ja siisti ympäristö kuuluu kaikille ja on merkittävä tekijä hyvinvointia lisääviä ja ylläpitäviä tekijöitä arvioitaessa.

Kuntastrategia

- Turvallinen elinympäristö
- Hoidetut luontokohteet
- Keskusta-alueen kasvojen kohotus
- Rakennetun ympäristön siisteys

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

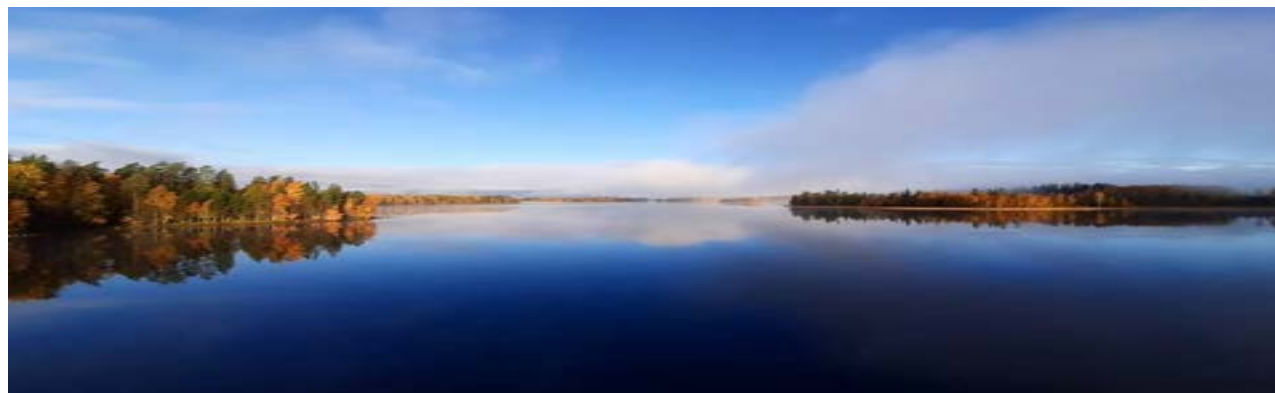
Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Ympäristö ja turvallisuus 2/2

- Liikennesuunnittelussa kiinnitetään huomiota kevyen liikenteen väylien kuntoon ja kattavuuteen.
- Laaditaan esteettömyyssuunnitelma, jossa otetaan huomioon palveluiden, lähiluontokohteiden ja virkistysreittien saavutettavuus.
- Tilastoidaan esiin tulleita kiusaamistapauksia kaikilla luokka-asteilla, mukaan lukien lukio, ja laaditaan toimintaohjeet kiusaamistapauksiin puuttumiseen.
- Vaikutetaan viestinnällä ja valvonnalla meluhaittojen ja ulkoilman epäpuhtauksien ehkäisyyn.
- Pidetään kestävän kehityksen periaatteita esillä päätöksenteossa ja valmistelutyössä
- Liikuntapaikkojen kuntokartoitukset ja mahdollisten korjausten aikataulut

Mittarit:

- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / as
- Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein
- Kiusaamis- ja väkivaltatilastot

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Palvelut 1/2

Varmistamme, että Joutsasta löytyy toimivat ja laadukkaat lähipalvelut, jotka ylläpitävät kunnan elinvoimaisuutta, houkuttelevat kuntaan uusia vapaa-ajan asukkaita ja lisäävät kuntalaisten tyytyväisyyttä ja hyvinvointia.

Haluamme kiinnittää huomiota lähipalveluiden määrän ja saatavuuden lisäksi palveluiden laatuun.

Huomioimme sosiaali- ja terveyspalveluissa erityisesti sellaiset palveluiden käyttäjät, joille lähipalvelut ovat ainoa todellinen palvelumuoto eikä palvelua voida korvata osittain tai kokonaan etä- ja digipalvelulla.

Haluamme tuottaa lakisääteiset palvelut laadukkaasti.

Kuntastrategia

- Palvelujen saatavuus ja hyvä laatu
- Sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluiden säilyminen Joutsassa
- Hyvien palvelujen järjestämisen perustana on vahva talous
- Eri kohderyhmille suunnatut palvelut ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Palvelut 2/2

- Kunnassa seurataan sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveyspalveluiden että kunnan omien lakisääteisten ja hyvinvointia lisäävien ja ennaltaehkäisevien palveluiden käyttöä ja riittävyyttä.

- Osallistutaan eri verkostoihin sekä valta-kunnallisesti, mutta erityisesti maakunnallisesti, ja ollaan mukana kehittämässä uudenlaisia yhteistyömalleja palveluiden kehittämiseksi hyvinvointialueen kanssa.
- Lakisääteiset palvelut mitoitetaan vastaamaan tosiasiallista palveluntarvetta ja palveluja suunniteltaessa pyritään ratkaisuihin, joissa mitoituksen muokkaaminen sujuu joustavasti.
- Työnjaon selkeyttäminen tulee olemaan yksi lähivuosien tärkeimmistä tehtävistä kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Mittarit:

- Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 asukasta Ind 2458
- Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttäneitä
- Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Hyvinvointi ja liikunta 1/2

Haluamme edistää hyvinvointia ja kannustaa kuntalaisia tekemään terveyttä edistäviä elämäntapoja.

Tahdomme panostaa ennaltaehkäisevään työhön ja toimintakyvyn vahvistamiseen. Erityisesti nuorisotyössä huomioimme nuorten hyvinvoinnin erityispiirteet ja pyrimme tarjoamaan nuorille riittävän kattavat palvelut.

Pyrimme tekemään tiivistä yhteystyötä niin hyvinvointialueen, naapurikuntien kuin erilaisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa hyvinvoinnin edistämiseksi ja haittavaikutusten minimoimiseksi.

Haluamme ottaa hyvinvointivaikutukset huomioon kaikessa päätöksenteossa ja valmistelussa.

Huolehdimme liikuntapaikkojen kunnosta ja turvallisuudesta, jotta ne palvelevat kaikkia kuntalaisia ja vapaa-ajanasukkaita mahdollisimman hyvin.

Kuntastrategia

- Arvioimme säännöllisesti päätösten ja toimenpiteiden hyvinvointivaikutuksia
- Haluamme olla hyvinvoiva ja uudistuva maaseutukunta, jossa asuu hyvinvoivat ja kotikuntaansa tyytyväiset joutsalaiset
- Ennaltaehkäisevä kuntalaisten toimintakyvyn vahvistaminen

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Hyvinvointi ja liikunta 2/2

-
- Kehitämme Harrastamisen Suomen –mallia vastaamaan paikallisia tarpeita
 - Kehitämme liikuntaneuvojan palveluita yhteistyössä palvelua toteuttavan yrittäjän kanssa
 - Arvioimme päätösten ja toimenpiteiden hyvinvointivaikutuksia sähköistä työskentelyalustaa hyödyntäen
 - Jatkamme hyvinvointitaitojen vahvistamista perusopetuksessa ja lukio-opinnoissa
 - Tarkistamme ehkäisen työn työryhmän kokoonpanoa vastaamaan tilannetta hyvinvointialueuudistuksen jälkeen
 - Laadimme ehkäisevän työn ryhmässä suunnitelman, joka pitää sisällään päihde,- mielenterveys- ja pelihaittojen, syrjäytymisen sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn

Mittarit

- Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu
- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin
- Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä
- Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä
- Liikuntaneuvojan asiakasmäärät

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Osallisuus 1/2

Haluamme vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edesauttaa hyvien väestösuhteiden kehitystä

Tahdomme kehittää uusia ja olemassa olevia vaikuttamiskanavia, jotta kuntalaiset voisivat vaikuttaa oman kuntansa asioihin

Haluamme tuoda kunnassa tehtävän työn lähelle kuntalaisia ja mahdollistaa kaikkien kuntalaisten äänen kuulumisen

Kuntastrategia

- Vahva yhteisöllisyys, mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua
- Osallistava budjetointi ja kumppanuuspöytä
- Toimimme lähellä ihmistä ja mahdollistamme osallistumisen

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Osallisuus 2/2

- Laadimme ennakkovaikutusten arvion Hyvinvointituvan toiminnan kehittämisestä
- Kehitämme kumppanuuspöytä ja pyrimme saamaan yhteispalaveriinhin mukaan laajemman kirjon seuroja ja yhdistyksiä
- Teemme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa osallisuuden vahvistamiseksi seutukunnalla
- Jatkamme osallistavan budjetoinnin mallia
- Kehitämme erityisesti perusopetusikäisille lapsille suunnattua vaikuttamisfoorumia
- Laadimme osallisuusohjelman tai sisällytämme sen jatkossa hyvinvointisuunnitelmaan
- Kehitämme yhteistyössä vastaanottokeskuksen kanssa heidän asiakkaidensa vaikuttamismahdollisuuksien lisäämistä kunnassa
- Vahvistamme nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston asemaa kokemusasiantuntijoina
- Kehitämme vapaa-ajanasukkaiden vaikuttamisfoorumia

Mittarit

- Äänestysaktiivisuus
- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
- Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja
- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat

Suunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

- Päivitetty syksyllä 2023

Kuntastrategia

- Voimassa 2020-2025

Ehkäisevän työn suunnitelma

- Päivitetään 2024

Esteettömyyssuunnitelma

- Laaditaan 2024

Opiskeluhuollon suunnitelma

- Päivitetty 2023

Turvallisuussuunnitelma

- Laadimisesta ei sovittua aikataulua

Johdanto

Elinvoima

Osaaminen ja
kulttuuri

Ympäristö ja
turvallisuus

Palvelut

Hyvinvointi ja
liikunta

Osallisuus

Suunnitelmat